УзССР Давлат китоб палатаси
290494

Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

22 АПРЕЛЬ, ЖУМА № 79 (827). Сотувда эркин нархда. 1994 ЙИЛ

ЎЗБЕКИСТОН–ФРАНЦИЯ: ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

Франция қадим-қадимдан ўзининг гўзаллиги билан дунё аҳлини ром этиб келган, инсоният руҳи улуғворлиги ва тафаккур қудрати рамзига айланган мўъжизакор юрт. Жаҳонга Вольтер, Ренуар, Руссо, Золя, Гоген, Бальзак сингари файласуф, олим, мусаввир ва ёзувчиларни етказиб берган улуғ мамлакат. Айни пайтда у Бирлашган Миллатлар Ташкилотига асос солган, жаҳондаги сиёсий-иқтисодий, маданий тадбирларда фаол иштирок этаётган давлатлардан биридир.

Умуммиллий маҳсулот ҳажми жиҳатидан у энг ривожланган етти мамлакат орасида тўртинчи, жаҳонда эса олтинчи ўринни эгаллайди. Хуллас, бу юртнинг тарихий ва жўғрофий ўрнию жаҳон мамлакатлари ўртасидаги обрў-эътибори ҳар бир маърифатли одамга аён.

1992 йил февралида Ўзбекистон билан Франция ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди. Июль ойидан бошлаб эса Тошкент шаҳрида Франция Республикасининг элчихонаси фаолият кўрсатмоқда. Французлар Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қарамоқдалар.

Франция раҳбарияти Ўзбекистон ҳукуматининг бозор иқтисодиётига асосланган демократик ва ҳуқуқий давлат қуришдан иборат йўлини маъқул топди. Шунингдек, Президент Ислом Каримов томонидан минтақада тинчлик ва барқарорликни сақлаш йўлидаги ҳаракатлар Франция томонидан қўллаб-қувватланмоқда. 1993 йилнинг октябрида республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг Францияга расмий давлат ташрифи ва у ерда имзоланган ҳужжатлар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда янги даврни бошлади. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан Франциянинг «Рон пулек» кимё фирмаси ўртасида, республика Алоқа вазирлиги билан Франциянинг Почта ва телекоммуникация вазирлиги ўртасида амалий ҳамкорлик йўлга қўйилди. «Ўзбекнефтгаз» корпорацияси «Эльф-акитэн» фирмаси билан биргаликда Бухорода нефтни қайта ишловчи завод қуришга келишиб олди. Мазкур фирма вакилларининг Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси раҳбарияти билан музокаралари ҳам кўнгилдагидек бормоқда. «Ўзозиқовқатсаноат» давлат акционерлик концерни «Сюкден керри» фирмаси билан Тошкент ва Самарқанд вилоятларида қандлавлаги етиштириш ҳамда шакар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш бўйича иш олиб боряпти. Бундан ташқари, Франция Ўзбекистондан пахта толаси ва минерал ўғитлар олиб, мамлакатимизга гербицидлар ва жун ювиш дастгоҳлари етказиб бермоқда.

Сўнгги пайтларда вазирликлар, муассасалар, ташкилотлар ва алоҳида ишбилармонларнинг икки мамлакат бозоридаги фаолияти кучайди. Бугунги кунда Тошкентда Франциянинг энг катта банклари ваколатхоналари ишлаб турибди. Республика Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки «Креди Линоэ», «Сосьетэ жюзи», «Банк насиональ де пари», «Париба», «Креди коммерсиаль де франс» сингари француз банклари билан алоқа ўрнатди. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий компанияси билан «Эр Франс» авиакомпанияси раҳбарияти икки мамлакат пойтахтлари ўртасида самолётлар қатновини йўлга қўйиш учун музокаралар ўтказмоқда. Давос анжумани чоғида ҳам француз ишбилармонлари билан ҳамкорлик хусусида келишиб олишнинг имкони топилди. Хусусан, «Софинфра» компанияси Тошкентда янги халқаро аэропорт қуришда кўмаклашиш таклифини билдирди. Бу таклиф республикамиз раҳбарияти томонидан қабул қилинди ва шу кунларда бу борада тегишли ҳужжатлар тайёрланмоқда. «Буиг» корпорацияси Фарғонада, Самарқандда бир қанча меҳмонхона, ишлаб чиқариш корхоналари бунёд этишга, Тошкентда эса чиқиндиларни қайта ишлайдиган корхона қуришга ҳаракат қилмоқда. Дастлабки лойиҳалар ҳар икки томон мутахассислари текширувидан муваффақиятли ўтди.

Мамлакатларимиз ўртасида маданий, илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро битимнинг имзоланиши бу борадаги азалий алоқаларнинг янада кучайишига имкон яратди. Юртимизда француз фильмлари фестивали, Франция матбуотининг бугунги мавқеига бағишланган кўргазма, Париж савдо-саноат палатаси ишбилармон доиралари вакилларининг анжумани ва яна кўплаб тадбирлар ўтказилди. Аброр Ҳидоятов номидаги театр артистлари Франциянинг машҳур театрларида тажриба орттирдилар. Самарқанд археология институти ва француз илмий тадқиқот миллий маркази қадимий Афросиёбни ўрганиш юзасидан қўшма дастурлар ишлаб чиқяпти. Ўзбекистон Фанлар академиясининг астрономия институти билан Ницца дорилфунуни ўртасидаги илмий алоқалар ҳам кўнгилдагидек бўлмоқда.

Французларда Европанинг бошқа халқларига хос бўлмаган қизиқ хусусият бор. Улар муҳим бир қарорга келишдан олдин вазиятни узоқ ва батафсил ўрганадилар. Ҳамма нарсани тарозига солиб кўрадилар. Ана шундан кейингина керакли қарорга келадилар. Мамлакатимиз Президентининг бу мамлакатга сафаридан олдин шундай кайфият французларда зоҳир эди. Ташриф натижалари, юртбошимизнинг Франция ишбилармонлари билан суҳбатидан кейин улар ўз ақидаларини биринчи марта четлаб ўтгандек бўлдилар гўё. Ўзбекистонга кетма-кет делегациялар кела бошлади. Музокаралар, режалар амалий изга кўчди. Шу ўринда бир нарсани таъкидлаш жоиз: ўзбеклар ва французларни эзгулик, меҳмондўстлик, қувноқлик, тинчлик ва фаровонликка интилиш каби муштарак миллий хусусиятлар яқинлаштиради. Бу яқинлик икки мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга. Шунинг учун бўлса керак, делегацияларнинг мамлакатимизга ташрифи самарали бўляпти. Албатта, бунинг бошқа сабаблари ҳам бор. Жумладан, Марказий Осиё минтақасидаги бу йирик мамлакатда тинчлик ва барқарорлик ҳукмрон. Французлар учун бу ишончли ҳамкорликнинг муҳим гаровидир. Қолаверса, Ўзбекистон бой захиралари ва беқиёс салоҳияти билан жаҳон мамлакатларини ўзига жалб этмоқда.

Икки мамлакатнинг барча соҳалар, хусусан, иқтисодий йўналишда ҳали ишлатилмаган, аммо ўзаро ҳамкорликда жиддий фойдаси тегадиган катта имкониятлари бор. Франция раҳбарининг бўлажак ташрифи ва шу сафар чоғида имзоланадиган ҳужжатлар, шубҳасиз, давлатларимиз ва халқларимиз олдида янги истиқболлар очади.

Ғулом МИРЗО,
Дилшод ҚАЮМ,
ЎзА мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ» ОЛИЙ УНВОНИНИ БЕЛГИЛАШ ҲАМДА ОРДЕНЛАРИ ВА МЕДАЛЛАРИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси кун тартибига бошқа қонун лойиҳалари қатори «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонини белгилаш ҳамда олий нишон — «Олтин Юлдуз» медалини, «Мўстақиллик» ва «Дўстлик» орденларини, «Шуҳрат» ва «Жасорат» медалларини таъсис этиш тўғрисидаги масалалар ҳам киритилган.

Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларининг таъсис этилиши республикамиз фуқароларида Ватанга садоқат, Ўзбекистоннинг истиқлоли ва гуллаб-яшнаши йўлида фидокорона меҳнат қилиш ва қаҳрамонлик кўрсатиш каби юксак ахлоқий фазилатларни тарбиялашга қаратилгандир.

Мустақил Ўзбекистон давлатининг ўз орден ва медаллари қандай бўлиши кераклиги ҳақидаги ғоя даставвал Президентимиз И. А. Каримов томонидан илгари сурилган эди. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида ана шу ғояни амалга ошириш учун халқ депутатлари ижодкор зиёлилар ва мутахассислар билан ҳамкорликда бир ярим йил давомида қизғин иш олиб бордилар.

Президент томонидан киритилган таклиф бўйича республиканинг орден ва медаллари Ўзбекистоннинг давлат рамзлари каби мазмунан теран, ёрқин, жозибадор ва шаклан миллий ҳамда бетакрор бўлиши, ундаги ҳар бир тасвир халқимизнинг тарихи ва маданиятига хос фазилатларни акс эттириш билан бирга келажаги буюк давлат яратиш мақсадига хизмат қилиши лозим эди.

Олий Кенгаш Раёсати қарорига мувофиқ республика орден ва медалларининг энг яхши тасвирларини яратиш юзасидан ижодий танлов ўтказилди. Танловга Ўзбекистоннинг таниқли рассом ва ҳайкалтарошлари, бошқа санъат намояндалари, ҳаваскор ижодкорлар томонидан чизилган юздан ортиқ тасвир келди. Республиканинг етакчи рассомлари, санъатшунослик соҳасидаги йирик мутахассислар ва халқ депутатларидан таркиб топган танлов ҳайъати келган материалларнинг ҳаммасини синчиклаб кўриб чиқди. Орден ва медаллар тасвирлари яратилишининг ҳар бир босқичида Президентимиз ўз маслаҳатларини ва вақтларини аямадилар. Ана шу теран маслаҳатлар ва амалий ёрдамлар орден ва медалларнинг тасвирлари қўйилган мақсадга мувофиқ ва мазмунан бой бўлишига олиб келди.

Учта орден ҳамда иккита медалнинг танлов ҳайъати аъзолари тавсия этган тасвирлари 1993 йил сентябрида Олий Кенгашнинг XIII сессиясида муҳокама қилинди. Олий Кенгаш шу йўналишда олиб борилаётган ижодий изланишларни давом эттиришни, орден ва медаллар яратиш борасидаги жаҳон тажрибасига ҳамда ватанимизда яратилган энг яхши намуналарга ва шарқона миллий анъаналарга таяниш зарурлигини белгилаб берган қарор қабул қилди.

Ана шу қарор асосида орден ва медалларнинг тасвирини ҳамда номлари юқорида зикр этилган давлат мукофотлари тўғрисидаги низом лойиҳаларини такомиллаштириш устида яна узоқ вақт жиддий иш олиб борилди.

Олий Кенгашнинг Маданият ва маданий меросни асраш масалалари қўмитаси ҳузурида тузилган депутатлар, мутахассислар ва истеъдодли ижодкорлардан иборат ишчи гуруҳ қайта-қайта муҳокама этиш ва ишлаш натижасида бугун эълон қилинаётган ушбу низом ва тасвирларнинг лойиҳаларини тайёрлади.

Орден ва медалларнинг ёрқин ранглар билан жило берилган тасвирларига муфассалроқ тўхталиб ўтиш ўринлидир. Чунки рўзнома саҳифаларида улар фақат оқ-қора рангларда чоп этилмоқда.

Ўзбекистон олтини юксак сифати билан жаҳонга танилган. Қадим-қадимдан олтин энг олий инсоний фазилатларнинг тимсоли ҳисобланади. Халқимиз ўзининг энг яхши ўғлонлари ва қизларини «тилла йигит» ёки «тилла қиз» деб эъзозлайди. Шу сабабли «Олтин Юлдуз» медалини соф олтиндан ясаш тавсия этилди.

«Мустақиллик» орденида шу қимматбаҳо металл билан бирга кумуш ҳам ишлатилади. Бу орденда ёқут тошлар Ўзбекистон мустақиллиги йўлидаги ўчмас ватанпарварлик рамзи сифатида оловдек ёниб, порлаб туради.

«Дўстлик» орденининг ўртасида илиқ меҳр билан қовушган дўстона қўллар жозибали акс этган. Унинг атрофида мовий фонда халқлар дўстлигини улуғловчи ўн икки юлдуз давра тортган.

«Жасорат» медалида бир қўлида адолат қиличини тутган, иккинчи қўлида халқ ҳимояси рамзи бўлмиш қалқон ушлаган, от чоптириб бораётган йигит кумуш жилолар сайқалида мардлик ва жасорат тимсоли бўлиб кўзга ташланади.

«Шуҳрат» медалида қуёшсимон тиллаlarang нурлар асосий ўрин олади.

Қуйида чоп этилаётган орден ва медаллар тасвирининг бошқа изоҳлари уларнинг тавсифларида батафсил санаб ўтилган.

Олий унвон, орден ва медаллар низомларининг ва тасвирларининг лойиҳаларини муҳокама қилиш давомида кенг жамоатчилик вакиллари билдирадиган истаклар ва фикр-мулоҳазалар уларни янада такомиллаштиришга ёрдам беради, деган умиддамиз.

Лойиҳа

«ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ» УНВОНИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони олий даражадаги мукофот бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг фуқароларига давлат ва халқ олдидаги қаҳрамонона жасорат кўрсатиш билан боғлиқ хизматлари учун берилади.

«Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони айрим ҳолларда Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахсларга ҳам берилиши мумкин.

2. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан берилади. Унвон бериш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президентига «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони бериш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан амалга оширилади.

3. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонини бериш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари ҳамда жамоат бирлашмалари республика органлари раҳбарларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланган шахсга «Олтин Юлдуз» медали ва унвон берилганлиги тўғрисидаги ҳужжат топширилади.

5. «Олтин Юлдуз» медалини тантанали ва кенг ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири топширади.

6. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг олтмиш карраси миқдорида бир йўла тўланадиган пул мукофоти оладилар.

«Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланган шахслар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида давлат пассажир транспортининг барча турларида (таксидан ва бошқа транспорт турларининг буюртма рейсларидан ташқари), текинга юриш ҳуқуқига эгадирлар.

«Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйиладиган бошқа имтиёзлардан ҳам фойдаланадилар.

7. «Олтин Юлдуз» медали кўкракнинг чап томонига бошқа орден ва медаллардан юқорироққа тақилади.

8. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонини такроран бериш мумкин эмас.

9. «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони вафотидан кейин берилган тақдирда «Олтин Юлдуз» медали ва унвон берилганлиги тўғрисидаги тегишли ҳужжат, шунингдек бир йўла тўланадиган пул мукофоти унинг оиласига топширилади.

«Олтин Юлдуз» медалининг тавсифи

«Олтин Юлдуз» медали саккиз қиррали мусамман шаклида бўлиб, ҳар бир қиррасининг икки ёнбағридан олтин нурлар таралади. Медаль айланасининг диаметри 32 миллиметр, унинг марказидаги доиранинг диаметри 8 миллиметр. Доира ичида Ўзбекистон Республикаси гербининг рамзига монанд ярим ой ва беш қиррали юлдуз жойлашган. Ярим ой жо бўлган сатҳ айланасининг диаметри 6 миллиметр, беш қиррали юлдуз жо бўлган сатҳ айланасининг диаметри эса 3 миллиметрдир.

Медалнинг орқа томони марказида Ўзбекистон Республикаси Давлат герби жойлашган. Герб узра энг узун нурга 1 миллиметр катталикдаги ботиқ рақамлар билан медалнинг тартиб рақами ёзилган бўлади.

Медаль ёнлари тўрт бурчак шаклида ишланган. Ўлчами 16х25 миллиметрли мис қадағич (колодка)га илмоқча ва ҳалқа ёрдамида уланади. Қадағичнинг қисмлари ва ҳалқа 1 миллимикрон қалинликдаги тилла билан қопланган бўлади.

Қадағичнинг асосий қисми республика Давлат байроғи тимсолидаги рангдор йўл-йўл зардўзи мато (лента) билан қопланади. Матонинг эни 20 миллиметр.

Медаль тўғноғич билан тақилади.

Медаль соф олтиндан ишланади, оғирлиги 17,35 грамм бўлади.

(Ўзбекистон Республикаси орден ва медалларининг бошқа Низом ва тасвир лойиҳалари 2-бетда эълон қилинмоқда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

У. АШИРБЕКОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Давлат органларида узоқ йиллар самарали ишлагани ва жамият ҳаётида фаол иштирок этгани учун Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Уббиниёз Аширбеков Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 20 апрель.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТНИНГ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТЛАРИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР, ЧЕГАРА ВА ИЧКИ ҚЎШИНЛАР САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИШ ВА ФУҚАРОЛАРНИ МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ва «Муқобил хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахслар Ўзбекистон Республикасининг Қуролли Кучлари, чегара ва ички қўшинлари сафларидан заҳирага бўшатилсин.

2. 1967—1976 йилларда туғилган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 1994 йилнинг май—июнь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақирилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 20 апрель.

Ташкилот қўмитаси йиғилиши

Илгари маълум қилинганидек, 23 апрель куни Тошкентда «Ўзбекбирлашув» биносида республика биржа-ярмарка савдоси очилади. Республикамиз Президентининг «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига асосан бундай савдо бундан буён мунтазам уюштириб турилади.

21 апрель куни Ўзбекистон Бош вазири А. Муталов раислигида шу савдони ўтказиш бўйича ташкилот қўмитасининг йиғилиши бўлди. Савдога қўйиладиган мол ва маҳсулотлар рўйхатини, меъёрий-техникавий ҳужжатларни, реклама варақаларини тайёрлаш, ярмарка ўринларини жиҳозлаш ва безаш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. Биржа ва ярмарка савдоларида иштирок этадиган вазирликлар, идоралар, уюшмалар ва корпорацияларнинг раҳбарлари республика иқтисодий ҳаётида муҳим аҳамият касб этадиган бу тадбирга тайёр эканликлари ҳақида гапирдилар. Аммо дастлабки биржа-ярмарка савдосини юқори савияда ўтказиш, республика корхона ва ташкилотларининг, хорижий ҳамкорларнинг эътиборини бу улкан ишга жалб этиш учун аниқланган камчиликларни зудлик билан бартараф этиш лозимлиги таъкидланди.

Ташкилот қўмитаси йиғилишида республика Бош вазирининг ўринбосарлари А. Возненко, К. Тўлаганов, М. Усмонов, Қ. Ҳаққулов иштирок этишди.

(ЎзА).

ҲАМЖИҲАТЛИК ЗАРУР

20 апрель куни Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси ҳуқуқ-тартибот органларининг мувофиқлаштирувчи кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ашаддий жиноятчилик ва гиёҳвандликка қарши курашнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди. Кенгашда Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси У. Аширбеков нутқ сўзлади.

Парламент бошлиғи бу борада қўлга киритилган маълум ютуқларни қайд этган ҳолда ҳуқуқ-тартибот органларининг бу йўналишдаги иши ҳали мукаммал эмаслиги ва кучларни фаоллаштириш лозимлигини таъкидлади. У Кенгаш қатнашчиларини жиноятчилик, хусусан наркобизнесга қарши курашни янада кучайтиришга даъват этди.

Кенгашда, шунингдек, Қорақалпоғистонда прокурор назорати ҳолати ҳамда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон Республикасининг солиқ ва божхона тўғрисидаги қонунларига риоя этилиши устидан назоратни кучайтириш борасидаги чора-тадбирлар ҳақида»ги Фармонини бажариш борасидаги вазифалар ҳам кўриб чиқилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ҚҚА—ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ» ОЛИЙ УНВОНИНИ БЕЛГИЛАШ ҲАМДА ОРДЕНЛАРИ ВА МЕДАЛЛАРИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАГА ДОИР

Лойиҳа

«МУСТАҚИЛЛИК» ОРДЕНИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Мустақиллик» ордени билан Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари мустақил ҳуқуқий давлат барпо этиш ва уни мустаҳкамлашга, республикада тинчлик ва тараққиётни таъминлашга қўшган улкан ҳиссалари учун мукофотланадилар.

«Мустақиллик» ордени билан айрим ҳолларда Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахслар ҳам мукофотланиши мумкин.

2. «Мустақиллик» ордени билан Ўзбекистон Республикасининг Президенти мукофотлайди. Орден билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президентини «Мустақиллик» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан амалга оширилади.

3. «Мустақиллик» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари ҳамда жамоат бирлашмалари республика органлари раҳбарларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «Мустақиллик» орденини ва бу мукофотга оид тегишли ҳужжатни тантанали ва кенг ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири топширади.

5. «Мустақиллик» ордени билан мукофотланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг эллик карраси миқдорида бир йўла тўланадиган пул мукофоти оладилар.

«Мустақиллик» ордени билан мукофотланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйиладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

6. «Мустақиллик» ордени кўкракнинг ўнг томонига тақилади.

7. «Мустақиллик» ордени билан вафотидан кейин мукофотланган тақдирда орден, мукофотлаш тўғрисидаги тегишли ҳужжат ва бир йўла тўланадиган пул мукофоти унинг оиласига топширилади.

«Мустақиллик» орденининг тавсифи

«Мустақиллик» ордени мис қотишмасидан тайёрланиб, устига 1 миллимикрон қалинликда тилла қопланган саккиз қиррали юлдуз кўринишида бўлади. Бурчаклари орасидан ёйма зарҳал нурлар таралган юлдузнинг қарама-қарши жойлашган учлари ораси 48 миллиметр, зарҳал нурлар жо бўлган айлананинг диаметри эса 44 миллиметрдир.

Орденнинг ўртасида мустақиллик рамзи бўлмиш бахт қуши — кумуш Ҳумо тасвирланган. Унинг ортидаги рангли эмалдан ишланган манзара Ўзбекистон гўзаллиги ва бойлигининг рамзий ифодасидир.

Бахт қушини ўраб турган доиранинг юқори қисмида Ўзбекистон Республикаси Давлат гербининг рамзи — ярим ой ва юлдузни ўз ичига олган мовий мусамман тасвирланади. Доиранинг тепа қисмига ўн иккита инсоний фазилат рамзи бўлган диаметри 2 миллиметрли ўн иккита ёқут тош ўрнатилади. Доиранинг диаметри 31 миллиметр, ҳошиясининг эни эса 5 миллиметрдир.

Доиранинг пастки қисмида «MUSTAQILLIK» деган ёзув бор. Ҳарфларнинг баландлиги 3 миллиметрдир.

Орденнинг орқа томони марказида ҳалқаси бураб киргизиладиган мурват бор. Мурватнинг учи 1 миллиметрлик игнасимон бўлади. Унга бурама ғилоф кийгизилади.

Юқорироқда 1 миллиметр катталикдаги ботиқ рақамлар билан орденнинг тартиб рақами ёзилади.

Орденнинг қалинлиги 3 миллиметр. Кундалик тақиб юриш учун орден мато (лента)си тайёрланади. Бу шойи матонинг эни 30 ва бўйи 12 миллиметр бўлади. Матонинг ўртасидан эни 4 миллиметрли кўк йўл ўтган бўлиб, унинг икки ёнидан эни 6 миллиметрли яшил ва эни 5 миллиметрли сариқ йўллар жой олган. Ҳар қайси рангдор йўл бир-биридан эни 1 миллиметрли оқ йўл билан ажралиб туради. Сариқ йўллар ўртасидан эса эни 1 миллиметрли қизил йўллар ўтказилган.

Лойиҳа

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Шуҳрат» медали билан республика иқтисодиёти, фани ва маданиятини ривожлантириш, ёш авлодни ватанпарварлик ҳамда миллий истиқлол ва ижтимоий тараққиёт ғояларига садоқат руҳида тарбиялаш ишида ўзининг ҳалол меҳнати билан катта ютуқларга эришган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ёки Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахслар мукофотланадилар.

2. «Шуҳрат» медали билан Ўзбекистон Республикаси Президенти мукофотлайди. Медаль билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади.

3. «Шуҳрат» медали билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари ҳамда жамоат бирлашмалари республика органлари раҳбарларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «Шуҳрат» медалини ва бу мукофотга оид тегишли ҳужжатни тантанали вазиятда Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президенти топшириғига биноан бошқа шахслар топширади.

5. «Шуҳрат» медали билан мукофотланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма карраси миқдорида бир йўла тўланадиган пул мукофоти оладилар.

«Шуҳрат» медали билан мукофотланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйиладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

6. «Шуҳрат» медали кўкракнинг чап томонига тақилади.

7. «Шуҳрат» медали билан вафотидан кейин мукофотланган тақдирда медаль, мукофотлаш тўғрисидаги тегишли ҳужжат ва бир йўла тўланадиган пул мукофоти унинг оиласига топширилади.

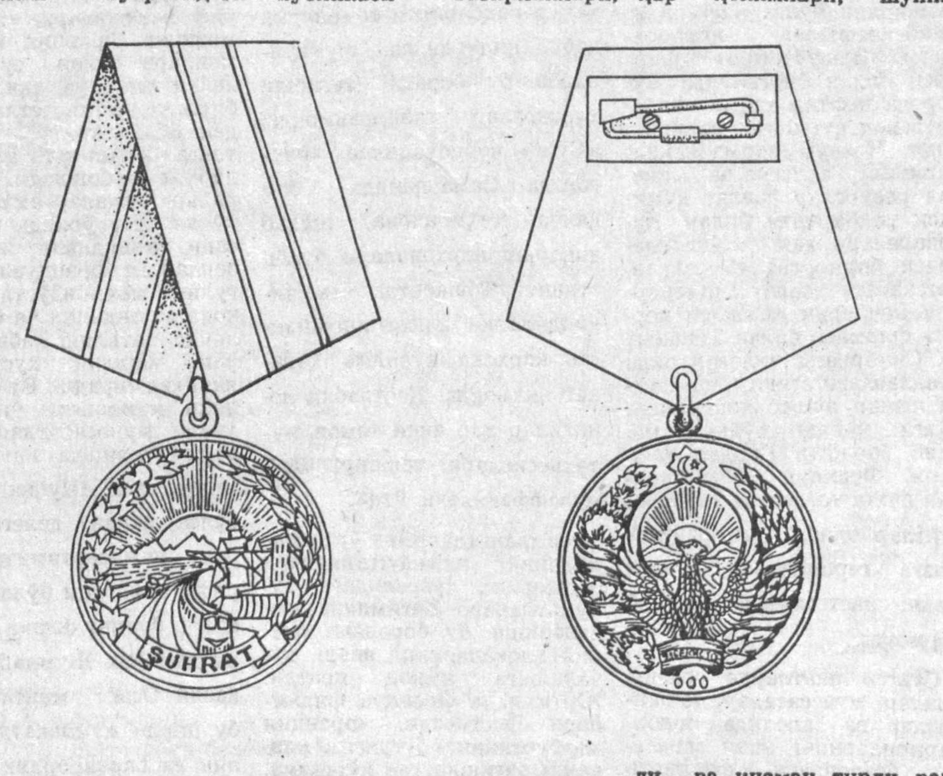

«Шуҳрат» медалининг тавсифи

«Шуҳрат» медали мис қотишмасидан тайёрланиб, устига 1 миллимикрон қалинликда тилла қопланади ва қисман турли рангдаги эмаль берилган бўлади.

Медаль диаметри 34 миллиметрли доира шаклида бўлади.

Медалнинг олд томонида қудратли индустрияга эга бўлган, пахта далаларида «зангори кема»лари ишлаб юрган замонавий Ўзбекистоннинг бетакрор қиёфаси бўртма йўсинда тасвирланган. Нурли фонда маъмурчилик ва меҳнат шуҳратининг рамзи бўлган пахта ва дафна чамбари кўзга ташланади.

Медалнинг қуйи қисмида оқ эмаль фонида қабариқ ҳарфларда «ŞUHRAT» деган ёзув берилади. Ҳарфларнинг баландлиги 3 миллиметр.

Медалнинг орқа томонида Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвирланган ва 1 миллиметр катталикдаги ботиқ рақамлар билан медалнинг тартиб рақами ёзилади.

Медалнинг қалинлиги 2 миллиметр.

Медаль республика Давлат байроғи тимсолидаги рангдор йўл-йўл шойи мато сирилган беш бурчакли қадағич (колодка)га ҳалқа ва илмоқча ёрдамида уланади. Матонинг эни 24 миллиметр, кўк, оқ ва яшил йўлларининг эни 7 миллиметрдан, қизил йўлларининг эни эса 1,5 миллиметрдир.

Қадағичнинг бўйи 48, эни 45 миллиметр.

Медаль тўғноғич билан тақилади.

Лойиҳа

«ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Дўстлик» ордени билан Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари Ўзбекистонда яшаётган барча миллат ва элатларнинг вакиллари ўртасида дўстлик, ўзаро тотувлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ишида эришган катта ютуқлари, Ўзбекистон халқининг бошқа мамлакатлар халқлари билан дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорлигини ривожлантирганликлари учун мукофотланадилар.

«Дўстлик» ордени билан Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахслар ҳам мукофотланиши мумкин.

2. «Дўстлик» ордени билан Ўзбекистон Республикаси Президенти мукофотлайди. Орден билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президентини «Дўстлик» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан амалга оширилади.

3. «Дўстлик» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари ҳамда жамоат бирлашмалари республика органлари раҳбарларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «Дўстлик» орденини ва бу мукофотга оид тегишли ҳужжатни тантанали ва кенг ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири топширади.

5. «Дўстлик» ордени билан мукофотланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг ўттиз карраси миқдорида бир йўла тўланадиган пул мукофоти оладилар.

«Дўстлик» ордени билан мукофотланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйиладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

6. «Дўстлик» ордени кўкракнинг чап томонига тақилади.

7. «Дўстлик» ордени билан вафотидан кейин мукофотланган тақдирда орден, мукофотлаш тўғрисидаги тегишли ҳужжат ва бир йўла тўланадиган пул мукофоти унинг оиласига топширилади.

«Дўстлик» орденининг тавсифи

«Дўстлик» ордени олтиндан, тилла суви югуртирилган қотишмадан ва эмалдан тайёрланади. «Дўстлик» орденининг асосини саккиз қиррали мовий юлдуз ва унинг бурчаклари орасидан чиқиб турган ёйма нурлар тарами ташкил қилади.

Саккиз қиррали мовий юлдузнинг қарама-қарши жойлашган учлари ораси 48 миллиметрдир.

Орденнинг марказида қўл-қўлга бериб турилгани дўстлик рамзи сифатида тасвирланган. Бу тасвир айланасининг диаметри 14 миллиметрдир. Дўстлик рамзини Ўзбекистон байроғига хос ўн иккита беш қиррали оқ юлдузчалар ўраб туради. Бу юлдузчалар жойлашган ҳаво ранг доиранинг кенглиги 5 миллиметр. Юлдузчали доира атрофидаги ҳошиянинг юқориги қисмига «DŎSTLIK» деган ёзув, пастки қисмига эса順 шоншуҳрат рамзи бўлган дафна барглари туширилган.

Орденнинг қалинлиги 2 миллиметр.

Орден қадағичга ҳалқа ва илмоқча ёрдамида уланади. Орденнинг беш бурчакли қадағичи (қолодкаси)га шойи мато (лента) сирилган. Унга сирилган матонинг эни 24 миллиметр, қизил, тўқсариқ, яшил, кўк йўлларининг эни 5 миллиметрдан. Рангдор йўллар бир-биридан эни 1,3 миллиметрли оқ йўл билан ажралиб туради.

Қадағичнинг бўйи 48 миллиметр, эни 45 миллиметрдир.

Орден тўғноғич билан тақилади.

Лойиҳа

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

1. «Жасорат» медали билан Ўзбекистон Республикаси ҳарбий хизматчилари, Миллий хавфсизлик хизматининг ва ички ишлар органларининг ходимлари республиканинг миллий хавфсизлигини таъминлаш, жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши кураш мақсадида ҳарбий бурчни ёки хизмат бурчини адо этиш вақтида кўрсатган мардлик ва жасоратлари учун мукофотланадилар.

«Жасорат» медали билан Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ёки Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахслар табиий офат, ёнғин ва бошқа фавқулодда ҳолатлар вақтида жамоат тартибини сақлашда, одамлар ҳаётини, давлат ва жамоат мулкини сақлаб қолишда кўрсатган жасоратлари учун мукофотланишлари мумкин.

2. «Жасорат» медали билан Ўзбекистон Республикаси Президенти мукофотлайди. Медаль билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади.

3. «Жасорат» медали билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «Жасорат» медалини ва бу мукофотга оид тегишли ҳужжатни тантанали вазиятда Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раиси, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президенти топшириғига биноан бошқа шахслар топширади.

5. «Жасорат» медали билан мукофотланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма карраси миқдорида бир йўла тўланадиган пул мукофоти оладилар.

«Жасорат» медали билан мукофотланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйиладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

6. «Жасорат» медали кўкракнинг чап томонига тақилади.

7. «Жасорат» медали билан вафотидан кейин мукофотланган тақдирда медаль, мукофотлаш тўғрисидаги тегишли ҳужжат ва бир йўла тўланадиган пул мукофоти унинг оиласига топширилади.

«Жасорат» медалининг тавсифи

«Жасорат» медали кумушдан тайёрланади ва унинг диаметри 34 миллиметрли доира шаклида бўлади.

Медалнинг олд томонида қуёш фонида шон-шуҳрат ва мардлик рамзини ифодаловчи қалқон ва қилич тутган отлиқ жангчи тасвирланган.

Медалнинг қуйи қисмида оқ эмаль фонида қабариқ ҳарфларда «JASORAT» деган ёзув берилади. Ҳарфларнинг баландлиги 3 миллиметр.

Медалнинг орқа томони марказида Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвирланган. Пастда 1 миллиметр катталикдаги ботиқ рақамлар билан медалнинг тартиб рақами ёзилади.

Медалнинг қалинлиги 2 миллиметр.

Медаль уч хил рангдаги шойи мато (лента) сирилган беш бурчакли қадағич (колодка)га ҳалқа ва илмоқча ёрдамида уланади. Матонинг эни 24 миллиметр. Матонинг ўртасидан эни 4,5 миллиметрли кумуш ранг йўл ўтган бўлиб, унинг икки ёнидан эни 1 миллиметрли оқ йўл жой олган. Оқ йўлларни эни 5 миллиметрли мовий йўллардан эни 2 миллиметрли кумуш ранг йўллар ажратиб туради. Матонинг чекказаридан эни 2 миллиметрли кумуш ранг йўл ўтган.

Қадағичнинг бўйи 48 миллиметр, эни эса 45 миллиметр.

Медаль тўғноғич билан тақилади.

Ҳоким мулоҳазалари

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАРКАН, ИЗЛАНЯПМИЗ

Республика Президенти Ислом Каримовнинг шу йил 26 май куни Тошкентда вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари билан бўлган учрашувда **«Ҳокимлар — Президентнинг жойлардаги вакилларидир. Президент олға сураётган сиёсатни одамлар онгига етказиш, уларни белгилаб олинган тараққиёт йўлидан бошлаш, улуғвор ишларга даъват этиш ҳокимларнинг муқаддас бурчидир»**, деган сўзлари биз — ҳокимларга катта масъулият юклайди. Ҳоким халқ ўртасида обрў-эътиборли, бошқаларга қараганда билим доираси кенг, ташкилотчи, узоқни кўра оладиган, элу юртнинг дардини чуқурроқ тушунадиган, қарори қатъий, курашчан раҳбар бўлиши лозим. Шунинг учун ҳам ислоҳотнинг тақдири ҳокимларнинг дунёқараши, билими, ақл-заковатига боғлиқлигини юртбошимиз қайта-қайта таъкидламоқда.

Ўзим ҳар бир ҳоким, раҳбар ватанпарвар бўлиши керак, деган ақидага риоя қиламан. Ҳокимки ватанпарвар бўлмас экан, элу юрт учун қайғурмайди, жонини тикмайди. Ватанпарварлик сифати инсоннинг барча яхши хислатларини ўзида мужассам этади. Ватанпарварлик — юртга фидойиликдир. Бугун бизга ана шундай фидойилар кўпроқ кераклигини ҳар қадамда ҳис этаяпман.

Ҳокимларни тез-тез хорижга бориб туришлари ва у ердаги илғор тажрибани ўрганиб, ўзларида қўллашларининг ҳам тарафдориман. Шу муносабат билан анча вақтдан бери хаёлимни банд қилиб келаётган бир фикрни газетхонлар билан ўртоқлашмоқчиман. Кўп йиллар давомида турли раҳбарлик лавозимларида ишладим. Чет элларга ҳам кўп сафар қилганман. Бироқ бу йил юртбошимиз ташаббуси билан ташкил этилган давлат делегацияси сафида Олмонияга қилган сафарим менда алоҳида таассурот қолдирди. Саёҳлик ўз йўлига, лекин расмий ташриф бошқача бўлар экан. Сафардан қайтгач, вилоятда амалга оширилаётган ишларимизни яна бир марта чуқур таҳлил қилиб кўрдим, Олмония билан солиштирдим. Ҳали кўп ишлар қилишимиз зарурлигини тушундим. Хориждан кўп нарса ўрганишимиз, ҳар бир ташрифимиздан ҳеч бўлмаганда бирорта янгилик олиб келишимиз зарур. Бу албатта, ишлаб чиқаришга ижобий таъсир кўрсатмай қолмайди. Хонанишин ҳоким эса янгиликка унча рўйхуш бермаслиги аниқ.

Яна бир нарса. Биз хориж билан кўпроқ ҳамкорлик қилишга ҳаракат қилаяпмиз. Бу яхши. Бироқ аксарият ҳолларда ҳамкорлик ўртадаги воситачилар орқали амалга оширилаяпти. Агар биз чет элдаги концерн, фирма, корпорациялар билан тўғридан-тўғри алоқа қилсак, иқтисодий томондан анчагина ютар эканмиз. Ўзимча ҳисоб-китоб қилиб кўрдим. Башарти бизнинг вилоят Олмониянинг бирорта фирмаси ёки концерни билан тўғридан-тўғри алоқа қилса, ҳамкорлик учун кетадиган сарф-харажатни 50 фоизгача камайтириш имконияти туғиларкан.

Сафар давомида немис ишбилармонлари ва бизнесменлари, йирик концерн ва фирма раҳбарлари билан яқиндан танишдим. Улар билан келажакда ўзаро фойдали иқтисодий алоқаларни йўлга қўйишни келишиб олдик. Уларни вилоятимизга таклиф қилдим. Ишончим комил, Олмонияга қилинган расмий ташрифимизнинг вилоятимизга албатта, фойдаси тегади.

Халқ депутатлари Бухоро вилояти кенгашининг сессияси ва юртбошимизнинг мазкур сессияда сўзлаган нутқи бизни яна бир марта ҳушёрликка чақирди. Яна бир марта, дейишимнинг боиси шундаки, 1993 йил 9 октябрь куни бизнинг вилоятда ҳам халқ ноибларининг навбатдан ташқари худди шундай сессияси ўтказилган, Президентимиз Ислом Каримов мазкур йиғинда нутқ сўзлаб, вилоятда йўл қўйилган камчиликларни бирма-бир санаб ўтиб, аниқ вазифалар белгилаб берган эди. Орадан ярим йил ўтди. Тўғрисини айтадиган бўлсак, юртбошимиз тилга олиб ўтган камчиликларни йўқотиш бўйича бир қатор ишлар қилинди. Вилоятимизда қишлоқ хўжалиги етакчи тармоқ бўлганлиги учун асосий эътибор шу соҳага қаратилди. Бундан ташқари, вилоят аҳолисининг 68 фоизи қишлоқ жойларда яшайди. Ана шуни ҳисобга олиб, кичик корхоналарни асосан қишлоқ жойларида ташкил этишга аҳамият бераяпмиз. Бугунгача қишлоқларда 516 та кичик корхона қурилиб, ишга туширилди. Бу қўшимча 3768 та ишчи ўрни барпо этилди, деган гап. Чет эл сармояларини қишлоқ жойларига жалб қилиш борасида дастлабки қадамлар қўйилди.

Давлат тасарруфидаги қишлоқ хўжалиги корхоналарининг кўпчилиги хўжалик юритишнинг бошқа шаклларига ўтказилди. Умуман айтганда, вилоят бўйича давлат хўжалигининг 90 фоизи давлат ихтиёридан чиқарилди.

Иқтисодиётимизда нодавлат мулк тармоғининг салмоғи 43,5 фоизга етди. Кичик бизнес тараққий топди. Вилоятимиздаги кичик корхоналар сони 1992 йилдагига қараганда 2,4 марта кўпайди. 1600 дан ортиқ корхона ва ташкилот хусусийлаштирилди. Улар эркин фаолият кўрсатаяптилар.

Гулистон шаҳрида бир йилда 20 миллион шартли банка консерва маҳсулоти тайёрлаб берадиган консерва заводи қурилишининг биринчи навбати, бир йилда 2 миллион диколитр алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқарадиган завод, Гулистон—Янгиер сув тармоғи қурилиши эрта-индин ниҳоясига етказилади. Гулистон пахта тозалаш заводидаги «Нилуфар» ҳиссадорлик жамиятининг мини-фабрикасидаги дастгоҳлар Италиядан келтирилган. Бу ерда ҳар куни 5 минг жуфт пайпоқ ишлаб чиқарилаяпти. Бахт шаҳридаги 600 киши ишлаётган «Марказий Осиё» хусусий корпорацияси анчадан буён фақат соф даромад олаяпти. Бахт шаҳридаги «Оналар ва болалар» касалхонасининг кўрпа, тўшак, чойшаби учун 10 миллион сўм-купон, республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг вилоят бўлимига 50 миллион сўм-купон, Бахт шаҳрида дренаж қувурлар қурилишига 100 миллион сўм-купон ҳадя қилинганлигининг ўзи корпорация иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиб бораётганидан дарак беради.

Боёвут туманидаги «Тараққиёт» жамоа хўжалиги раҳбариятининг тадбиркорлиги туфайли 3 та кичик корхона ишга туширилди ва 200 киши ишга жалб қилинди. Навоий номли жамоа хўжалигида 300 тонна толани ип қиладиган фабрика қуриб битказилди. Ҳозир бу ерда 100 киши ишламоқда.

Бундан ташқари, шакар ишлаб чиқарувчи завод, Туркия билан ҳамкорликда ип йигирув фабрикаси, гилам тўқийдиган цех, шоли похолидан қоғоз ишлаб чиқарувчи комбинат қурилишига кўп ўтмай биринчи ғишт қўйилади.

Умуман айтганда, биз қурилиш ишларини кенг кўламда олиб бораяпмиз. Айниқса, эски пастқам, кўримсиз, омонат қурилган турар жой, турли идоралар, савдо ва маиший биноларнинг баҳридан ўтиб, янги, миллий меъморчилик асосида шинам, ўзига хос, чиройли бинолар қураяпмиз. Масалан, вилоят марказидаги «Деҳқон бозори» бугун бутунлай янги кўринишга эга бўлди. Бозор ён-атрофидаги кўчаларда жойлашган савдо ва маиший хизмат кўрсатиш дўконларининг кўчага қараган қисми ғиштлар билан пардозланаяпти. Биргина Гулистон шаҳрида эмас, вилоятимизнинг барча туман ва шаҳарларида ҳам эскиларни янгилаш ишлари ана шу тахлит кетаяпти. Биз бу билан ҳам қурилиш, ҳам ободонлаштириш ишларини омухта олиб бораяпмиз. Дарвоқе, бу йил Гулистон шаҳри ўзининг 100 йиллик тўйини нишонлаш арафасида турибди. Шунинг учун ҳам вилоят марказида амалга ошираётган ишларимиз шаҳарнинг кейинги саналари учун эсдалик бўлиб қолишини истаймиз.

Буларнинг ҳаммаси яхши. Аммо очиғини айтганда, ишимизда афсусланадиган томонлар ҳам йўқ эмас. Вилоятда бир неча йиллар давомида пахта толасидан ўринсиз фойдаланилган. У асосан озиқ-овқат ва саноат моллари сотиб олишга сарф қилинган, холос. Анчагина тола эвазига Оқолтин туманида Италия билан ҳамкорликда «Карера» қўшма корхонаси ташкил этилган эди. Бироқ унинг маҳсулотидан тушаётган даромаддан туман ва вилоят бюджети бир сўм ҳам наф кўраётгани йўқ. Қурилган мойжувозлар, тегирмонлар, ғишт, атлас ишлаб чиқариш, консерва цехлари ҳам хом ашё тақчиллигидан тўлиқ ишлай олмаяпти.

Олдиндан чуқур ўйлаб, обдон ҳисоб-китоб қилинмай, маҳаллий шароит ҳисобга олинмай қилинган ишлар оқибатида ана шундай аҳвол юзага келиб қолганини тан олмасдан иложимиз йўқ. Шунинг учун ҳам айни кунларда биз жун, шоли похоли, тери, мева, сабзавотни қайта ишлашга мўлжалланган кичик ва қўшма корхоналар қурилишига катта аҳамият бераяпмиз.

Хуллас, бизни беҳаловат қилаётган нарсалар кўп. Муаммолар ундан ҳам. Бироқ излаган имкон топади, деганларидек, ҳамиша изланишдамиз. Мақсад — Сирдарёнинг шуҳратини қайта тиклаш, халқ хўжалигининг барча жабҳаларида ислоҳот ўтказиб, республикамизнинг бақувват вилоятлари сафидан ўрин олиш. Ана шу улкан вазифани амалга ошириш учун бугун сирдарёликлар бир ёқадан бош чиқариб ишламоқдалар. Иншоолло, муродимизга етамиз.

Ғ. ҲАСАНОВ,
Сирдарё вилояти ҳокими.

Кўнгилдаги гап

Ватанга сотқинлар эмас, фидойилар керак

Мўғулларнинг Мовароуннаҳрда қилган ёвузликларини араб тарихчилари қуйидагича таърифлайдилар: «Агар кимки тангри таоло одамни ато қилганидан бошлаб то ҳозиргача жаҳонда бу тариқа ҳодиса рўй бермаган, деса унинг гапи ҳақдир. Чиндан ҳам, солномаларда андаккина бўлсада, бу янглиғ ҳодисанинг баёни учрамайди».

Мен гапни мўғул босқинидан бошлаганимнинг боиси бор, чунки Чингизхоннинг ватанимизга юришини ҳар бир тарихчи ўзича баҳолайди. Айримлар Муҳаммад Хоразмшоҳни айбласа, баъзилар унинг онаси Турконхотунни, яна кимдир Ўтрор ҳокими Қайирхонни, бошқа бировлар эса Чингизхоннинг ўзини айблайдилар. Фикримча, бу уруш келиб чиқишининг бош сабабчилари ўз ватанларига, эл-юртига хиёнат қилиб, Чингизхон хизматига кириб, Мовароуннаҳр тўғрисида ҳамма зарур маълумотларни етказган сотқинлар эди. Мана шу ватанфурушлар Чингизхонга Ўрта Осиёга борадиган ҳамма йўлларни кўрсатиб беришган эди. Оқибатда юртимиз топталди, бойликларимиз ёндирилди, ташиб кетилди...

Ҳозирги кунда ҳам ватанини, миллатини сотган кимсалар борки, улар ўзларини «демократ» ҳисоблаб, чет эл матбуоти орқали юртимиз шаънига ҳар хил бўҳтонлар ёғдиришмоқда, гўё инсон ҳуқуқлари бузилаётгани тўғрисида сафсаталар сотишмоқда. Улар шарқона урф-одат билан ҳисоблашмай, «америкача демократия» қурмоқчи бўладилару, аммо ўзлари бунга заррача ҳам риоя қилмайдилар. Мисолларга мурожаат қиладиган бўлсак, СССР деб аталмиш империяда ошкоралик бошланиб, ҳамма оғзига келган гапларни айтиб юрганди, чет элга борган ҳар бир киши СССР раҳбарларини танқид қилмаса «демократ» номини ололмасди. Ўша пайтларда (аниқ йили эсимда йўқ) АҚШнинг собиқ президентларидан бири Ж. Картер Москвага келганида, журналистлар ундан нима учун Рейган олиб бораётган сиёсатни танқид қилмаётганини сўрашади. Шунда Картер: «Мен Рейган сиёсатини ватанимда танқид қиламан, бу ерда АҚШ манфаатларига зиён келтирадиган иш қилмайман», дея жавоб қилади. Бизнинг «демократлар» ҳам шу воқеадан хулоса чиқариб олсалар, яхши бўларди. Афсуски, бундай иш уларнинг қўлидан келмайди, чунки улар ватандан сиёсий ғоялар учун эмас, балки жиноий ишлари учун жавоб беришдан қочиб кетганлар. Улар ўзаларини оқлашлари учун ҳар қандай жирканч ишдан қайтишмайди.

Бизнинг халқ буюк ва мард, чидамли ва саботлидир. Испания қиролининг элчиси Р. Г. Клавихо «Самарқанддаги Амир Темур саройига саёҳат кундалиги» асарида қуйидаги гапларни ёзиб қолдирган: «Бу халқ билан шоҳ (яъни Темур) кўплаб улуғвор жасоратлар кўрсатди, кўплаб ғалабалар қозонди. Бу меҳнатсевар, моҳир чавандоз, камондан отувчи мерган, умуман, урушда сабот-матонатли халқ. Иссиқ ва совуққа, очлик ва ташналикка жаҳондаги ҳар қандай элдан кўра саботли ва чидамли халқ» («Санъат» журнали, 1990 йил № 5).

Бир пайтлар Темур бошчилигида шон-шуҳрат қозонган халқ бугун яна азалий довруғини қайта тиклаётир. Бунга мисол қилиб АҚШ президентлари Буш ва Клинтонларнинг Ислом Каримовга юборган табрикномаларини келтирмоқчиман. Жорж Буш мустақиллигимизнинг бир йиллиги муносабати билан қуйидаги гапларни ёзади: «Республикангиз мустақилликнинг илк йилини нишонлаётган пайтда жаҳон аҳли минтақангизнинг қадимий ва бой тарихини яхши билиб олди ва унга чуқур эҳтиром билан қарамоқда», Мустақиллигимизнинг икки йиллиги муносабати билан Билл Клинтондан қуйидаги мазмунда табрик телеграммаси келди: «Бу кун Ўзбекистоннинг бой тарихий ўтмиши ва унинг мустақил давлат сифатидаги порлоқ келажаги рамзидир. Мамлакатингиз ўз шонли тарихининг янги даврига қадам қўйиши биланоқ биз Ўзбекистоннинг демократия жараёнига, бозор иқтисодиётига ўтишига қаратилган ислоҳотни амалга оширишига интилишини қўллаб-қувватламоқдамиз. Бу йўл муваффақиятли ва фаровон келажак гарови эканига ишончимиз комил».

Америкаликлар бизнинг юртимизда бўлаётган ўзгаришлар, ислоҳотлар ҳақида шундай эҳтиром билан гапириб, порлоқ келажагимизга ишонч билдираётган бир дамда баъзи бир эътиқодсиз юртдошларимизнинг ташқаридан туриб, «демократия» дея аюҳаннос солишлари...

Демократия деганда, оғизга келган гапни айтавериш тушунилмайди. АҚШ Президенти Б. Клинтоннинг яқинда Москванинг «Останкино» телевидениесидан гапирган гаплари ҳеч эсимдан чиқмайди. «Ҳар бир давлатнинг бошқа давлат демократиясига ўхшамайдиган ўз демократияси бор. АҚШда бошқа, Англияда бошқа бўлгани каби Россиянинг ҳам ўз демократияси бор», деган эди ўшанда. Ўзбекистоннинг демократияси қадимий бўлиб, бу халқимизнинг миллий урф-одатларида тўла намоён бўлган.

Мени бир нарса ҳайрон қолдиради, у ҳам бўлса баъзи бир миллатдошларимиздаги принципсизликдир. Чет элдан бошпана сўраган «демократлар»дан бирини бир пайтлар коммунистик партия сафидан ўчиришганда, «Мени ноҳақ партиядан ўчиришди», деб ёшларни митингга чиқишга ундаган эди. Ҳозир эса у Ўзбекистонни коммунистлар бошқармоқда, деб сафсата сотмоқда.

Бугунги кунда Ислом Каримов олиб бораётган сиёсатни энг тўғри, оқилона сиёсат деб ҳисоблайман. Қолаверса, бу халқимизнинг тили ва дилидаги гапдир. Биз қонуний сайланган Президентимизни ҳимоя қилишимиз, ҳар хил туҳматлардан сақлашимиз керак. Истиқлол мафкурасига ҳам Президент Ватан, Миллат тимсоли сифатида киритилиши лозим.

Юртбошимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли» китобидаги: «Ўзининг миллий давлат манфаатлари устиворлигида ўзаро манфаатларни ҳар томонлама ҳисобга олиб, республика бирон-бир буюк давлатнинг таъсир доирасига кирмаслиги даркор», деган гаплари бугунги кунда одамлар кўз олдида амалий ифодасини топмоқда. Давлатимиз раҳбарининг яқинда Москвага қилган ташрифи Ўзбекистон дунё давлатлари билан, у хоҳ катта, хоҳ кичик бўлишидан қатъий назар, ўзаро тенглик асосида иш олиб боришига ёрқин мисол бўла олади. Ҳозир мамлакатимиз олиб бораётган сиёсатга бефарқ қарамасдан, халқимиз нималарга қодир эканлигини дунёга кўрсатишимиз лозим.

Ш. ТУЛАГАНОВ,
2-ТошМИ Ўзбекистон тарихи кафедраси ўқитувчиси.

Зафаробод туманидаги Охунбобоев номли ширкатлар бирлашмаси деҳқонлари бу йил 2100 гектар ерга чигит экишмоқчи. Шу кунларда бирлашманинг Совурбой Комилов бошлиқ звеносида экиш қизғин.

СУРАТДА: (чапдан) бирлашма раиси Анвар Маматқулов, механизатор Довурбой Сангиров, сеялкачи Довурбой Чаққонов.

Х. МИРЗАКАРИМОВ тасвири.

Касаба уюшмалари ҳаётидан

ШАРТНОМА ҚОИДАЛАРИ АМАЛДА

Сотувчи қиз уч кун дўкон пештахтаси ортида кўринмади. Лекин бу на матлубот жамияти раҳбарларини, на ҳамкасбларини ранжитди. Аксинча, ишга чиқмаган кунлари учун ҳам пул тўлашди, устига устак уни бир ойлик маош миқдоридаги мўмайгина пул билан тақдирлаб... бахт оқшомида обдон ўйнаб-кулишди.

Пойтахт вилоятининг Тошкент тумани матлубот жамиятида амал қилинаётган жамоа шартномасида ёш ходимлар турмуш қуришганида уларни шундай имтиёзлардан баҳраманд этиш кўзда тутилган. Матлубот ходимлари касаба қўмитаси билан жамият бошқаруви ўртасида тузилган жамоа шартномасида бундан ташқари, ходимларнинг кумуш ва олтин тўйлари, 50 ҳамда 60 ёшлик таваллуд кунлари нишонланганида қимматбаҳо эсдалик совғалари, маошининг 50-100 фоизи миқдоридаги мукофотлар билан тақдирлаш ҳам белгиланган. Оилада янги меҳмон дунёга келганида, ҳатто, қариндош-уруғлар бетоб бўлиб қолишган тақдирда ҳам ходимларга тўла ҳақ тўланадиган уч кунлик таътил берилади. Мабодо ҳаётида ёки оилада бирор воқеа рўй бериб, ташвиш туғилса, ходим бу муаммони ҳал қилиб олиши учун беш кунлик таътил олиши ҳам мумкин.

— Касаба қўмитамиз ходимларимиз фойдаланаётган имтиёзлар ва енгилликлар доирасини кенгайтириш учун тинимсиз изланаяпти, — дейди Тошкент тумани матлубот ходимлари касаба қўмитасининг раиси Файзулла Қўчқоров. — Маъмурият билан тузилган шартномага мувофиқ меҳнат таътили аёл хизматчиларимиз учун 30, эркаклар учун 24 кун қилиб белгиланди. Аёлларнинг иш куни бир соатга қисқартирилди. Ходимларимиз ўртасида оммавий-маданий, спорт-соғломлаштириш ишларини ташкил этиш учун касаба уюшмаси маблағлари ҳисобидан 2 миллион 275 минг сўм ажратилди.

ЯНГИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАРКАЗИ

Тошкент темир йўл бўлимининг 2-вагон депосида янги поликлиника очилди. Бу ерда асаб ва юрак-томир касалликлари, бошқа дардларга чалинган кишиларга 14 нафар олий малакали врач, 21 нафар ўрта махсус маълумотли тиббиёт ходими хизмат кўрсатмоқда.

— Шундай қилиб, депо маъмурияти билан касаба қўмитаси имзолаган жамоа шартномасининг яна бир банди бажарилди, — дейди бош шифокор Нодира Йўлдошева. — Биз темирйўлчилар, уларнинг оила аъзоларини даволашга, цехларда турли касалликларнинг олдини олишга киришдик. Тиббиёт ходимлари иш жойларини, ишчиларнинг сиҳат-саломатликларини кузатиб боришади.

— Биз яхлит соғломлаштириш мажмуини ташкил этаяпмиз, — дея суҳбатга қўшилди депо касаба қўмитаси раиси Шорустам Шотурсунов. — Темирйўлчиларимиз соғ-саломат, бардам бўлишлари унумли меҳнат гарови, албатта. Мана бу рақамга эътибор беринг: мамлакатимиз темир йўлларида меҳнат қилаётган ходимларнинг касалликка чалиниб, ишга чиқмай қолиш ҳолларини 1,2 фоиз камайтириш кейинги бир йилда 296 миллион 600 минг сўм соф иқтисодий самара берди. Кўриниб турибдики, касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олган осон.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши матбуот ва ахборот шўъбасининг мудири.

Иқтисодий мавзуда суҳбат

Даромад ва харажат

БУНДАН БУЁН ҲАМ БЮДЖЕТ МАБЛАҒЛАРИ ҚАТТИҚ НАЗОРАТ ОСТИДА БУЛИШИ, ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ДАРОМАД ТУШУМИГА ҚАРАБГИНА АЖРАТИЛИШИ ЛОЗИМ. СОЛИҚ СИЁСАТИ ҲАМ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИЛИШИ ЗАРУР.

И. КАРИМОВ.

Биз нима учун солиқ тўлаймиз? Тўпланган маблағ қандай вазифаларни бажаришга сарфланади? Кўпчиликни қизиқтирадиган ана шу саволларга жавоб бериш учун бир мисолга мурожаат қилсак: бир йигит дўкондан ҳар куни учта нон сотиб олар эди. «Нима учун битта оилага шунча нон оласан?» деб сўралганда, у: «бири қарзимдан қутулишга, бири ўзимга, яна биттаси қарзга бериш учун», деган экан. Бу зукко йигит: «қарзимдан қутулиш» деганда ота-онасини, «қарзга бериш» деганда эса болаларини назарда тутган.

Давлат ҳам солиқ масаласида ана шундай йўл тутади: **ундирилган маблағнинг бир қисми ногиронларга, қарияларга сарфланса, яна бир қисми ёшлар — болалар ризқи ҳисобланади.** Шу тариқа фахрийлар ва ёшларга нисбатан жамиятнинг ижтимоий кафолати амалга оширилади. Зеро, адолатли, инсонпарвар жамият қуришни мақсад қилган эканмиз, биз билан ёнма-ён яшаётган ногиронлар, меҳнатга лаёқатсизлар давлат ҳимоясида бўлиши одамийлик, инсонпарварликдир.

Ҳеч бир давлат харажатсиз ўз вазифаларини бажара олмайди. Маърифатли давлат эса яхши йўлга қўйилган солиқ тизимисиз ривожланиши, гуллаб-яшнаши амримаҳол. Шунинг учун Ўзбекистонда ўтган икки-уч йил мобайнида собиқ Иттифоқ даврида амалда бўлганидан мутлақо бошқача солиқ тизими яратилди.

Маъмурий-буйруқбозликка асосланган, барча ишлар марказдан режалаштириладиган, давлат секторининг ялпи миллий маҳсулотдаги улуши 85-90 фоизни ташкил қилган даврларда солиқлар иккинчи даражали иқтисодий дастак ҳисобланар, давлат бюджети асосан корхоналарнинг ҳисоб-рақамидаги «ортиқча» даромадларни йиғиштириб олиш билан тўлдирилар эди.

Мулкчиликнинг кўп турлилиги амалда қўлланилаётган, бозор муносабатлари шаклланаётган, давлат билан корхоналарнинг «чўнтак»лари алоҳида-алоҳида қилиб ажратилаётган ҳозирги пайтда солиқлар давлатнинг қудратли дастаги бўлиб боряпти. У орқали давлат жамиятнинг иқтисодий ҳаётига, корхоналар ва фуқароларнинг хўжалик юритишдаги хулқ-атворига таъсир кўрсатяпти.

Солиқ сиёсатининг вазифаси — бир томондан, бюджет даромадларининг барқарор сафарбарлигини таъминлашдан, иккинчи томондан, корхоналарни республика учун зарур бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга рағбатлантиришдан иборат, дейилади Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёти йўли» рисоласида.

Солиқ тўлаш ҳаммага ҳам ёқмайди. Доимо унинг белгиланган миқдоридан норозилик бўлган. Лекин жамият истиқболига доир вазифаларни ҳамда давлат юмушларини ҳам бажариш керак. Қолаверса, давлат билан фуқаролар ва корхоналарнинг ўзаро иқтисодий муносабатларида солиқдан бўлак восита қолмади. Шу сабаб, барчанинг давлат олдидаги конституциявий бурчини адо этиши ҳам фарз, ҳам қарздир.

Яна бир масала. Жамиятнинг барча аъзолари билим олиш, даволаниш имкониятига эга бўлиши керак. Агар ушбу соҳаларда бозор муносабатларига кенг ўрин берилиб, ҳар қайси хизмат учун нарх-наво белгиланадиган бўлса, кўпгина ногирон-ночорлар, камбағалроқ оила болалари билим олиш ёки соғлиқларини тиклашдан бенасиб қолишлари аниқ. Бундай хизматларнинг умумий даромад ҳисобидан текинга амалга оширилиши мамлакатимиздаги саводхонлик даражасининг бошқа ривожланган давлатлардагидан кам бўлмаслигига олиб келди. Бу жамиятимиз истиқболи учун сарфланган харажатдир.

Ўтган йили давлат бюджетининг умумий харажатлари 2020 миллиард сўм-купонни ёки ялпи ички маҳсулотнинг деярли 46 фоизини ташкил этди. Бюджетдан ташқари жамғармалар бўйича харажатлар эса қарийб 850 миллиард сўм-купон бўлди. Шу тариқа давлат ташкилотлари орқали қайта тақсимланган даромад улуши деярли 65 фоизга тенг келади. Бу, албатта, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти шаклланган мамлакатларга қараганда кўпроқ. Масалан, Швецияда бундай харажатлар ялпи миллий маҳсулотнинг 62 фоизини, Германияда 54 фоизини ташкил этади.

Давлат харажатларининг деярли 42 фоизи ижтимоий соҳаларга, яъни одамларнинг кафолатланган турмуш даражасини сақлашга, билимга эҳтиёжини қондиришга, соғлиқларини тиклашга сарфланди. Яна қўшимча тарзда бундай мақсадлар учун корхона ва ташкилотлар ҳисобидан 504 миллиард сўм-купон ажратилган.

Шундай қилиб, 1993 йилда барча манбалар бўйича билим олишга — таълимга 470 миллиард сўм-купон (ялпи ички маҳсулотнинг деярли 12 фоизи), соғлиқни сақлашга 225 миллиард сўм-купон (5,2 фоизи), социал таъминот ва суғурта бўйича 780 миллиард сўм-купон (17,6 фоизи) сарфланган. Бунинг самараси ўлароқ, республикамизда ислоҳот Ҳамдўстлик мамлакатларидагига нисбатан камроқ йўқотишлар билан амалга ошириляпти. Ушбу маблағлар эвазига маош, стипендия ва пенсиялар миқдори бир неча маротаба қайта кўриб чиқилди. Кам даромадли оилаларга қўшимча нафақалар белгиланди. Нарх-наво индекси (10,1 баробар) билан аҳоли даромади (11,3) ўртасидаги тафовут ижобий бўлишига эришилди. Ваҳоланки, 1992 йилда нарх-наво 8 баробар, аҳоли даромади эса атиги 5,2 баробар ўсган эди.

Шу тариқа ўтиш даврининг қийин кунларида республикамиз фуқароларининг турмуш даражаси кескин пасайиб кетишига йўл қўйилмаяпти.

Азал-азалдан ота-боболаримиз биргалашиб, ҳашар йўли билан кўприклар қурган, ариқ-зовурларни тиклаган, ободончилик билан шуғулланган. Бундай усулда бажариладиган вазифаларга кейинчалик янги ерларни ўзлаштириш, газ ва электр тармоқларини узайтириш, ишлаб чиқариш инфраструктураларини яратиш, алоқа тармоқларини такомиллаштириш каби умумжамият аҳамиятига молик бир қанча ишлар ҳам қўшилди. Булар кўп маблағ талаб этадиган ишлар, албатта. Яна улардан ҳамма фойдаланади. Шунинг учун ҳам солиқларнинг бир қисми ана шу вазифаларни бажаришга сарфланади.

Жамиятнинг барча аъзолари фойдаланадиган хизматларни давлат ўз зиммасига олишнинг яна бир кўз илғамас жиҳати меҳнат тақсимотига бориб тақалади. Маълумки, маҳсулот сифати ва умумий тараққиёт меҳнат тақсимотига боғлиқлигини А. Смит ҳам, К. Маркс ҳам инкор этмаган.

Шунинг учун умумийлик негизида юқори самара билан бажариладиган хизматларнинг давлат зиммасида бўлиши ўринли, албатта. Бу самарадорликка ва тараққиётга йўналган меҳнат тақсимотининг амалий ифодасидир.

Солиқ тўплашдан яна бир мақсад — бу жамият хавфсизлигини, бехатарликни таъминлашдир. Ижтимоий вазифалар ҳам, самарали меҳнат ҳам фақат бехатар турмуш шароитида юзага чиқиши маълум. Агар ҳар бир фуқаро ўзини ўзи қўриқлашга тушадиган бўлса, нечоғли ортиқча сарф-харажат, вақт, куч-қувват кетиши ҳам аниқ. Ўтган замонларда шундай пайтлар бўлгани тарихдан аён. Аммо шунча харажатнинг самараси нечоғли паст бўлганини ҳам биламиз. Бундай харажатларни камайтиришнинг, энг асосийси, ҳақиқатан ҳам барча аҳолини тинч ва юқори унум билан меҳнат қилишига етарли шароит яратишнинг ягона йўли — ушбу вазифаларнинг давлат зиммасида бўлишидир. Шунинг учун чегараларнинг дахлсизлигини, мамлакат ичкарисида осойишталикни сақлашни давлат ўз зиммасига олган. Бу муқаддас конституциявий бурч. Албатта, буни бажаришга ҳам маблағ керак.

Юридик ва жисмоний шахслардан тушган солиқлар ана шундай тарзда яна қайта фуқароларнинг ўзига тақсимланади. Бундан мақсад — ҳаёт учун ўта зарур неъматларни фуқаролар ўртасида нисбатан тенг тақсимланишига эришишдир. Давлат ўзининг ижтимоий сиёсатини шу тариқа амалга ошириши оқибатида республикамизда муайян ишлаб чиқариш барқарорлиги юзага келди. Эндиги вазифа ушбу барқарорликни сақлаган ҳолда молиявий барқарорликка эришишдан иборатдир.

Анвар ЗИЁ.
(ЎзА).

ЙЎЛНИНГ ЎЗ ҚОНУНИЯТЛАРИ БОР

Ўзбекистон Республикасининг «Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун масъулиятни ошириш тўғрисида»ги Қонуни кучга кирганидан буён уч йилдан кўпроқ вақт ўтди. Штатсиз мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси ИИБ ДАНБ маъмурий амалиёт бўлими бошлиғи милиция подполковниги М. ЙЎЛДОШЕВ билан янги моддалар амал қила бошлаганидан сўнг қандай натижаларга эришилгани хусусида суҳбатлашди.

— Миркомил Мирзаевич, бўлимингиз фаолияти ҳақида умумий тасаввурга эга бўлиш учун, аввал, жумҳуриятимиз йўлларидаги вазиятни статистика нуқтаи назаридан тавсифлаб берсангиз.

— Давлат автомобиль назорати томонидан ўтган йили ҳайдовчилар ва пиёдаларнинг 2.340.390 марта йўл ҳаракати қоидаларини бузганликлари қайд этилди. Шундан деярли ярми жиддий қоида бузишдир. Чунончи, тезликни оширганлик учун 320 мингдан зиёд, чорраҳалардан ўтиш қоидаларини бузганлик учун 315 мингдан кўпроқ, қувиб ўтиш ва манёвр қилиш қоидаларини бузганлик учун 160 минг, йўловчилар ташиш қоидасини бузганлик учун 191 мингта маъмурий қайднома тузилган. Бундан ташқари, 44 минг 229 ҳайдовчи машинани маст ҳолда бошқариб борётганида ушланди.

Умумий қилиб айтадиган бўлсак, автомобиль аварияларн сони ўтган йилдагига нисбатан камайиб бормоқда. Бироқ шунга қарамай, ўтган йили жумҳуриятимизда йўл-транспорт ҳодисалари даражаси юқорилигича қолди. Афсуски, қуйидаги нохуш хабарларни ҳам тилга олишга тўғри келади: ўтган йилги йўл ҳодисаларида 2.153 киши ҳалок бўлди, 13.763 киши турли даражада шикастланди. Буларнинг ҳаммаси айрим ҳайдовчилар ва пиёдаларнинг қоида талабларини менсимаслик, назар-писанд қилмасликка одатланиб қолганлари оқибатидир.

— ДАНнинг ҳамма туман бўлимларида маъмурий амалиёт бўйича назоратчи лавозими бор. Уларнинг ҳаракат иштирокчилари масъулияти билан боғлиқ масалаларни ҳал этишдаги ваколатлари нималардан иборат?

— Биринчидан, нафақат туманлар, балки ДАНнинг ҳамма сафдаги бўлинмаларида ҳам шу масала билан шуғулланувчи ходимлар бор. Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, ДАНдаги исталган мансабдор шахс ўз соҳаси доирасида, аммо қайд этилган ҳамма қоида бузишлар бўйича эмас, балки маъмурий тартиббузарликка оид маълумотларни кўриб чиқиш ва хулоса чиқариш ҳуқуқига эга. Масалан, транспортни маст ҳолда бошқарганлик, наша чекканлик ва бошқа гиёҳванд моддалар истеъмол қилган-қилмаганлигини аниқлаш тўғрисидаги белгиланган қоидадан бош тортганлик, демакки, йўл-транспорт ҳодисаси юз берган жойни ташлаб кетганлик, милиция ходимларининг қонуний талабларини бажармаганлик хусусида гап борувчи маълумотлар халқ судига кўриб чиқиш учун оширилади.

Биз ишда сансалорликка йўл қўймасликка ҳаракат қилиб, ДАН маъмурий амалиёт назоратчилари фаолиятини такомиллаштириш, улар ваколатлари доирасини кенгайтириш йўлларини тинмай изламоқдамиз.

Бир турдаги қоидани қайта бузганлик учун жавобгарлик масаласини ҳайдовчиларга алоҳида эслатиб қўймоқчиман. Шуни унутмаслик кераккн, бир турдаги қоидабузарлик қайта қайд этилгани сари ҳаракат иштирокчиларининг жавобгарлиги ортиб боради. Ҳайдовчи гувоҳномаси талонидаги қоида бузганлик ҳақидаги ёзув бир йилгача амал қилади.

— Баъзан шундай бўладики, ҳайдовчи қандайдир сабаб билан гувоҳномага ўз вақтида талон ололмайди, ёки у йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик ҳақидаги ёзувлар билан тўлиб кетади. Бундай ҳолларда нима қилиш керак бўлади?

— Агар талон йўқ бўлса, уни олиш керак. Бунинг учун ДАНнинг турар жойдаги рўйхатга олиш-имтиҳон бўлимига мурожаат этиш кифоя. Эслатиб қўяй, талонсиз ёки бошқа ҳужжатсиз транспортни бошқарганлик учун ҳайдовчи жарима солиш йўли билан жазога тортилиши мумкин. Бироқ бир йил давомида машина ҳайдамаган киши имтиҳон ҳам топшириши керак бўлади. Ёзув билан тўлган талонни турар жойдаги рўйхатга олиш-имтиҳон бўлимида умумий асосда алмаштириш мумкин.

Бугунги кунда қоидабузарлар сафида бўлиш жуда қимматга тушадиган номаъқул ишдир. Зеро, ҳар бир қоидабузарлик, аввало, оила бюджетига қаттиқ зарба бўлиб тушади. Шу боис йўлда ҳар доим интизомли бўлган маъқул. Ана шунда кўнгилсиз ҳодисалар ҳам кам содир бўлади.

— Ҳайдовчи билан ДАН назоратчиси йўлда яккама-якка қолишиб, низо чиқиш ҳоллари ҳам тез-тез учраб туради. Бунинг устига ҳар қайсиси «мен ҳақман» деб туриб олади. Назоратчининг кўрган чораенга қўшилмаган ҳайдовчи нима қилиши керак?

— Сиз айтган вазият ҳозирги йўл ҳаракати шароитида тез-тез учраб туради. Бироқ шундай ҳол юз берганда ҳайдовчи ўз важ-далилини аниқ баён этмоғи керак. Агар назоратчини ўзининг ҳақлигига ишонтира олмаса ва маъмурий қайднома тузилса, у ҳолда ҳайдовчи амалдаги қонунларга биноан масалани одилона ҳал этиш учун юқори ташкилотга ариза билан мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

Ҳайдовчи билан ДАН ходими ўртасидаги муносабат муаммоси кўпчиликни ташвишлантиради, бироқ бу аслида осон ҳал этиладиган муаммодир. Қонун ким томонда бўлса, сўзсиз ўша ҳақдир. Аммо ҳақиқатни аниқлаш учун ҳам икки томон ўзини вазмин тута билиши, одоб сақлаши, хушмуомала бўлиши керак.

— Ўзбекистон Республикасининг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Кодексига кейинги пайтларда қандай ўзгариш ва қўшимчалар киритилди? Амалиётни ҳисобга олган ҳолда бу йўналишда келажакни ўйлаб нималар қилмоқ зарур?

— Охирги таҳрирдаги Кодекс қабул қилингандан буён орадан анчагина вақт ўтди, бинобарин, амалда қай даражада лаёқатли эканлигини баҳолаш мумкин. Йўл-транспорт ҳодисалари умуман камайганини айтдим. Шундай бўлса-да, бизнингча, кундалик амалий ишларни ҳисобга олган ҳолда бир қатор қўшимчалар киритиш зарур.

Чунончи, биз Кодекснинг 131-моддасига кўра била туриб пиёдаларга лой сачратиб ўтадиган ҳайдовчиларнинг жавобгарлиги тўғрисида қўшимча киритишни таклиф этамиз. Шунингдек, янгиланаётган кодексга йўл ҳаракати қатнашчиларининг хулқ-атвори ва шахсни ҳақоратлагани учун жавобгарлик тўғрисидаги моддани қўшиш таклифини киритамиз.

Юз бераётган иқтисодий шароитни ҳисобга олиб, ҳайдовчиларнинг ҳам, автокорхона, шунингдек, ўз балансида автотранспорти бўлган бошқа ташкилотлар раҳбарларининг тезликни кўрсатувчи асбоб ишламаганлиги ёки пломбаланмаганлиги учун жавобгарлигини оширишни таклиф қиламиз.

Кўплаб фуқаролар ҳайдовчилик гувоҳномаларини йўқотганликлари, айниқса қайтариб олиш чўзилиб кетаётгани хусусида бизга мурожаат қиладилар. Мен қўшни вилоят ёки туманларда қоидабузарлик учун ҳайдовчининг ҳужжатини олиб қўйишни назарда тутаяпман. Айрим фуқароларга гувоҳномалари келган-келмаганлигини билиш учун туман ДАН бўлимларига ойлаб қатнашга тўғри келади. Афсуски, ҳайдовчилик гувоҳномасининг йўқолиб қолиш, яъни у истиқомат қиладиган туман ДАН бўлимига келмаган ҳоллари ҳам учраб туради. Бу ўринда хизмат текшируви ўтказилганидан сўнг биз ҳайдовчилик гувоҳномасини имтиҳон олмай беришга мажбурмиз. Буларнинг ҳаммасига сабаб почта бўлимларининг яхши ишламаслигидир. Бизнинг жумҳурият Алоқа вазирлигига қилган қатор мурожаатларимиз, афсуски, натижа бермади.

Шу ва бошқа кўп жиҳатларни ҳисобга олиб, кодекснинг янги вариантига қуйидаги қўшимчани киритишни таклиф этамиз: «ДАН ходимлари у ёки бу вазиятга қараб қоидабузарлик содир бўлган жойнинг ўзида жамғарма банкига тўлаб келиш шарти билан ҳайдовчига жарима солиш ҳуқуқига эга». Шунингдек, 131-моддада назарда тутилган жазо тартибини қайта кўриб чиқиш таклифини киритамиз: биринчи марта қоида бузганлик учун жарима олинади, иккинчи марта бузганда ҳам — жарима, учинчи мартасида эса жарима билан бирга йўл ҳаракати қоидаларига оид назарий билимини аниқлаш ва ҳайдовчилик гувоҳномасига талонни алмаштириш учун текширувга юборилади.

Йўл-транспорт ҳодисаларининг таҳлили шундан далолат берадики, бу кўнгилсизликларнинг деярли ярми транспортда одам босишдан иборатдир. Пиёдаларнинг жавобгарлигини ошириш учун Кодексни қуйидаги модда билан тўлдиришни таклиф қиламиз: пиёдалар йўл ҳаракатини тартибга солиш белгиларига бўйсунмаса, устунлик берувчи йўл белгилари ҳамда йўллардан фойдаланувчи шахслар томонидан қўйиладиган тақиқловчи ёки фармойиш берувчи йўл белгилари талабларига риоя қилмаса, транспорт воситаси ҳаракатига халал берса, энг кам иш ҳақининг ярми миқдорида жарима солиш йўли билан маъмурий жазога тортиладилар.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Кодекснинг бошқа моддаларига ҳам бир қатор ўзгариш ва қўшимчалар ҳам борки, улар Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида тасдиқланади, деб ишонамиз. Бу сўзсиз, йўл ҳаракати иштирокчиларининг жавобгарлигини оширган, ДАН ходимларига янада самарали ишлаш имконини берган бўлур эди.

М. МИХАЙЛОВ
суҳбатлашди.

• Фарғона янгиликлари

ЭЛЧИЛАР КЕЛИШДИ

Корея Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Се Гён И жаноблари ҳурматли Президентимиз Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширган куннинг эртасигаёқ Фарғонага ташриф буюрди.

Бунинг ўзига хос сабаблари бор. Фарғонадаги бир неча қўшма корхона кореяликлар билан самарали ҳамкорлик қилишмоқда. «Арлан» қўшма корхонасининг фаолиятини олис қуёш чиқар юртда ҳам яхши билишади. ДЭУ фирмаси эса Фарғонада кўп тармоқли телефон станциясининг қурилишини жадаллик билан давом эттиряпти. Яқинда республика ҳукуматининг ташаббуси билан мазкур фирма билан ҳамкорликда Тошлоқда тўқимачилик корхонаси бунёд этиш ҳақида келишиб олинди.

Янги элчи биз тилга олган мавзеларда олиб борилаётган ишлар, вилоятнинг диққатга сазовор жойлари билан яқиндан танишди.

Покистон Ислом Республикасининг мамлакатимиздаги элчиси Шавкат Али Шайх жаноблари ҳам Фарғона билан танишиш истагини билдирди. Элчи Қўқон шаҳрида тарихий обидалар, меъморчилик комплекслари билан танишди. Вилоят ўлкашунослик музейида бўлиб, ўлка ўтмиши, тарихи, маданияти масалалари билан қизиқди.

Меҳмонда республикамизда, хусусан Марғилон, Қўқон, Фарғона шаҳарларида диний эркинликларга катта йўл очиб берилаётгани яхши таассурот қолдирди.

ҚИЗИҚИШ КАТТА

ЯҚИНДА Олмониянинг жаҳонга машҳур «Бабнок» ва «ИМС» фирмалари вакиллари водийга ташриф буюрди.

«Бабнок» концерни вакили Эрнест Кюн Германияда Ўзбекистонга алоҳида ҳурмат ва ишонч билан қаралаётганини ифтихор ила таъкидлаб ўтди.

— Ўзбекистонда барқарорлик, халқларнинг тинч-тотув яшаши, меҳнат қилиши, ишлаб чиқариш, савдо-сотиқни ривожлантириш учун барча имкониятлар мавжуд эканлигига Фарғонага ташрифимиздан сўнг яна бир бора ишонч ҳосил қилдик, — дейди олмониялик ишбилармон, — фирмамиз асосан кимёвий толалар ишлаб чиқариш технологиясига ихтисослашган. Бундан ташқари, мева-сабзавот, сут маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналари бунёд этишда ҳам амалий тажриба тўплаганмиз.

Олмонияликларнинг Фарғонага ташриф буюришининг яна бир сабаби бор. Фарғона шаҳар ҳокими Алишер Отабоев Олмонияга сафари чоғида «Бабнок» концернини Фарғона кимёвий толалар корхонаси билан ҳамкорлик қилишга даъват қилган эди. Энди бу яхши ният рўёбга чиқадиган бўлди.

«ИМС» фирмаси эса вилоятдаги тўқимачилик корхоналари билан ҳамкорлик қилишга бел боғлади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ФРАНЦУЗ КИНОСИ ТОШКЕНТДА

Машҳур француз актёрлари Катрин Денев, Шарль Азнавур, Мишель Мерсье санъати республика Киночилар уйига келган тошкентликларни яна хурсанд қилди. Бу ерда таниқли режиссёр Франсуа Трюффо фильмларини намойиш қилиш бошланди. У суратга олган жуда кўп фильмлар орасидан энг яхши деб эътироф этилган еттита асар танлаб олинган. «Метронинг сўнгги вагони», «Жюль ва Жим», «Пианиночини отиб ташланг», «Икки инглиз аёли ва қитъа», «Аёлсевар йигит» ва бошқа фильмлар шулар жумласига киради.

Бу ўзига хос фестиваль томошабинларга Франция кинематографиясининг 70-80-йилларда яратилган энг яхши асарлари билан ва умуман «янги тўлқин» деб аталган йўналиш вакили Трюффо ижоди билан танишиш имконини беради. Тадбир ташкилотчилари — Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ва республика Кинематографчилари уюшмаси ҳам шу мақсадни кўзда тутган.

— Бу тадбир Франция Президенти Франсуа Миттераннинг Ўзбекистонга расмий ташрифи арафасида ўтказилаётгани диққатга сазовордир, — деди кўрикни очиш чоғида Халқаро маданий-маърифий алоқалар Ўзбекистон миллий уюшмасининг раиси Н. Ғойибов. — Бундай тадбирлар халқларимизни бир-бирига яқинлаштиради. Шунинг учун ҳам биз бунга катта эътибор бермоқдамиз. Яқинда давлат санъат музейида таниқли француз рассоми Фернан Леже асарларидан репродукциялар кўргазмаси бўлган эди. Бу кўргазма Франция, унинг маданияти, тарихининг янги қирраларини намойиш этди. Тошкентликлар икки мамлакат мусиқий меросига бағишланган кечада ҳам иштирок этдилар.

Кинокўрикни очиш маросимида қатнашган Франциянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Жан-Поль Везиан халқлар бир-бирларининг маданиятидан баҳраманд бўлишининг муҳимлигини, бу тадбир икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилишини таъкидлади.

Л. СТРУННИКОВА,
ЎзА мухбири.

МАСҲАР ЁҒИ—ШИФОБАХШ

МАСҲАР ўсимлиги таркибида 50 фоизгача ёғ бор. Ушбу ўсимлик ёғи озиқ-овқатда ҳам, саноатда ҳам қадрли. Яккабоғ туманидаги «Ҳисор» давлат хўжалигининг деҳқонлари масҳар ўсимлигининг шифобахшлиги, кўп мой беришини ҳисобга олиб, Қозоғистондан ушбу ўсимлик уруғини келтириб, 130 гектар майдонга экдилар.

Айни пайтда масҳар уруғи ташланган далаларда ўсимлик гуркираб ривожланаяпти.

— Масҳар ўсимлигини етиштиришдан мақсад, — дейди хўжалик раҳбари Эргаш Ҳотамов,—аҳолини тўйимли, шифобахш мой билан, вилоятимиз хўжаликларини масҳар уруғи билан таъминлашдан иборатдир.

Шуниси диққатга сазоворки, ушбу ўсимлик лалмикор майдонларда ҳам яхши ривожланади, мўл ҳосил беради.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

"Дельта - Инвест" М. Ч. Ж.

1. Хабаровскка жўнатиш учун 300 тонна карамни сўм-купонларни ҳисобга ўтказиш йўли билан сотиб олади.

2. Карамларни жойлайдиган яшчикларни харид қилади.

3. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштирувчилар билан ҳамкорлик қилиш учун шартномалар тузади. Ишлаб чиқариш учун инвестицияларга кафолат берамиз.

TEKNESIS = INFO

Тел.: 67-86-79. Факс: 67-85-86.

Республикадаги барча темир бетон ишлаб чиқариш корхона ва ташкилот раҳбарлари диққатига.

Марғилон трактор таъмирлаш корхонаси темир бетон қуйиш қолипларини таъмирлаш имконига эга.

Таъмирлаш учун кетадиган хом-ашё ҳажми буюртмачи ва бажарувчининг ўзаро келишуви тарзида олиб борилади.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:

713712, Марғилон шаҳри, Н. Холматова кўчаси, 174 - уй.

«Халқ сўзи» газетаси жамоаси газета масъул котиби ўринбосари Темур Эшбоевга падари бузруквори **Абдурасул ЭШБОЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

ТошДУ ректорати, касаба уюшмаси, хорижий филология факультети жамоаси, таржима назарияси кафедрасининг аъзолари шоир, доцент **Тилак ЖЎРА** бевақт вафот этганлиги муносабати билан оила аъзоларига чуқур таъзия билдириб, ҳамдардлик изҳор этади.

• Футбол

ЖОРЖ ЖОЗЕФ СУВДАН ҚУРУҚ ЧИҚДИ

ЎЗБЕКИСТОН футбол федерациясида Тошкент халқаро турнирининг якунланиши муносабати билан матбуот конференцияси ўтказилди. ФИФА кординатори (йўриқчи), ОФК вице-президенти Жорж Жозеф (Малайзия), ОФК ҳакамлар қўмитасига раҳбар вазифасини бажарувчи Раманиях Баласубраманиам (Сингапур), Ўзбекистон футбол федерациясининг бош котиби Салим Эшмуҳамедов, миллий терма жамоа бош мураббийси Рустам Акромов халқаро турнир юзасидан журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб беришди.

— Турнир жуда яхши ўтди, — деди Осиё футбол Конфедерациясининг вице-президенти Жорж Жозеф. — Жамоалар, футболчилар биз кутгандан ҳам яхшироқ маҳорат кўрсатишди. Мен турнир қатнашчиларидан қайсидир жамоани бошқаларидан юқорироқ поғонага қўйиш ниятида эмасман. Чунки турнирда қатнашган жамоаларнинг барчаси деярли тенгдир. Ҳатто охирги ўринни эгаллаган Қирғизистон терма жамоаси ҳам яхши ўйин намойиш қилди. Менга айниқса, «Пахтакор» ўйингоҳида ўтказилган Ўзбекистон—Қозоғистон учрашуви ёқди. Юртдошларингиз катта қийинчилик билан деярли тенг кураш остида ўтган учрашувда ғолиб чиқишди. Ўйинчилардан эса Рустам Дўрмонов менинг муҳаббатимни қозонди.

Р. Баласубраманиам турнир ҳакамларининг фаолиятини қониқарли баҳолади. Унга футболчиларнинг яхши ўйин кўрсатишга бўлган иштиёқи айниқса хуш ёққан. Шунингдек, Баласубраманиам ўйинчиларнинг ҳакамларга нисбатан норозилик билдириб, муноразага киришмасликларини ижобий баҳолади.

— Футбол ривожланган барча мамлакатларда, — деди у, — ҳар доим жамоа ва ўйинчиларнинг маҳоратини янада оширишга жуда катта эътибор берилади-ю, ҳакамлар масаласи иккинчи даражага тушиб қолади. Ўзбекистонда ҳам футболнинг ривожланишига катта эътибор қаратилган. Истардимки, юртингизда ҳакамларга ҳам алоҳида ҳурмат билан қаралади ва вакилларингиз жаҳон миқёсидаги футбол учрашувларига ҳакамлик қилишади.

Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийси Рустам Акромов ўз шогирдларининг ўйинидан қониқмаганлигини билдирди. Мураббийнинг фикрича, футболчилар йирик мусобақаларга, айниқса, жисмоний жиҳатдан тайёр эмас. Умуман бу хусусият Марказий Осиёнинг барча жамоаларига тегишлидир. Атлетизм, мантиқли ўйин намойиш қилиш даражаси ўта паст. Фақатгина Туркманистон терма жамоасининг ўйинларидагина мазмун, мантиқ кўринган. Бизда шу жиҳатларнинг бироз устиворлиги жамоамизнинг турнирда ғолиб чиқишига олиб келган. Бош мураббийнинг яна таъкидлашича, терма жамоамизнинг бир бутун жамоа бўлиб шаклланиши учун камида 25 та халқаро миқёсдаги учрашувда қатнашиш лозим. Ана шундагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин бўлади. Шунингдек, у кичи терма жамоамизнинг Осиё ўйинларига тайёргарлик кўриш босқичи ҳақида гапирди.

Турнир олдидан ўтказилган матбуот конференциясида ОФК вице-президенти Жорж Жозеф Осиё мамлакатлари футбол ривожига қараб уч тоифага (ривожланган, тараққиётга интилаётган, қолоқ) бўлиниши ҳақида гапирган эди. «Ўзбекистон қайси тоифага мансуб?» — деган саволга ҳозирча футболимиз ҳақида бирор тасаввурга эга бўлмаганлиги учун аниқ жавоб беролмаслигини айтганди. Ушбу савол Жорж Жозеф Тошкент халқаро турнирининг бевосита кузатувчиси бўлганлиги, Ўзбекистон терма жамоаси иштирокидаги барча ўйинларни кузатганлиги боис яна такрорланди. Жавоб қисқа бўлди: «Албатта, Ўзбекистон футболи ҳақидаги тасаввуримиз ижобий томонга ўзгарди».

Кеча ФИФА вакиллари ўз юртларига жўнаб кетишди.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: ФИФА аъзоси, ОФК вице-президенти Ж. Жозеф (чапда) ва ОФК ҳакамлар қўмитаси вакили Р. Баласубраманиам матбуот конференциясида журналистларнинг саволларига жавоб бераётган пайт.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

• ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси. 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров, навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г.—906 80332 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6 Босишга топшириш ,вақти — 21.00 Босишга топширилди 23.10.